

Angående begrebsbrugen i bogen "Målstyret kompetenceudvikling i undervisning og læring"

Vedrørende definitionen og brugen af begreberne "kompetence" og "kvalifikationer"

Af Kap. 2 fremgår, at jeg i denne bog bruger begreberne anderledes end undervisningsministeriet og den samtidige faglitteratur.

"**Kompetence**" står for det vellykkede resultat af læreprocessen - hvilket overlapper den gængse opfattelse - men jeg skelner mellem tre niveauer:

- 1) Umiddelbart tilegnet kompetence (enkeltfaglig viden og kunnen)
- 2) Præstationskompetence (flerfaglig kompetence udviklet til praktisk løsning af opgaver)
- 3) Professionel kompetence, som indebærer at personen både kan løse opgaver og i øvrigt gebærde sig fornuftigt på en kompleks arbejdsplads og omgås andre professioner

"**Kvalifikationer**" står i denne bog for en persons endelige og samlede erhvervsformåen. Det vil sige såvel præstationskompetencer, professionelle kompetencer, personlighedstræk, social omgangsform, kulturtræk, fysisk-kropslige egenskaber mv. Helheden af personens ressourcer, som bestemmer erhvervsevnen.

Betydningen af denne sondring ligger deri, at kompetencer på de to indledende niveauer 1) og 2) kan udvikles i uddannelsessystemet inklusive moderne praktikordninger. Medens professionelle kompetencer samt de øvrige bestanddele af kvalifikationer ikke kan udvikles i uddannelsessystemet.

Med den finurlige tilføjelse, at der kan optrænes personlige, sociale og kulturelle kompetencer, som i en række henseende kan fremtræde som personlighedstræk, social væremåde og kulturprofil - inden for rammen af et job - uden i øvrigt at karakterisere personen på dybere planer. Man kan lære at opføre sig høfligt gennem dressur, uden at være høflig af natur.

I den følgende bog "**Tilegnelse af boglige fagkundskaber**" nedtoner jeg denne forskel i begrebsopfattelse fordi jeg er klar over, at mine sondringer ikke er en del af den generelle forståelse på området. Jeg fastholder dog i min egen forståelse, at de begrebsdefinitioner, som blev fastlagt i "Målstyret..." er de mest hensigtsmæssige, hvis man ønsker at kunne præcisere hvilke personkarakteristika, som kan udvikles i uddannelsessystemet hhv. ikke kan udvikles i uddannelsessystemet. Der *er* grænser - også for uddannelse :-)

Også i andre kapitler definerer jeg begreber - "læring" bl.a. - på andre måder end det er almindeligt. Og jeg opfinder helt nye betegnelser og begreber og giver dem særlige betydninger. Dette er efter min bedste vurdering den inderste kerne i forskning: At udvikle vores erkendelse og at udmønte denne nye erkendelse i nye fagudtryk, eller i nye og præciserede betydninger af kendte fagudtryk for at give fagfolk bedre redskaber til klar tænkning.

Det skal tilføjes, at det begreb om "neurolæring", som udvikles i bogen om målstyret kompetenceudvikling i den følgende bog om tilegnelse af boglige fagkundskaber viser sig at falde sammen med et bestemt hukommelsessystem, som af den moderne forskning kaldes "episodisk hukommelse" eller "situationshukommelse".

I forbindelse med begge bøger om læring er udviklet en række undervisningsbilag, hvori de forståelser, som fremlægges i bøgerne, er blevet videreudviklet. Flere af disse kan hentes på: www.metaconsult.dk/downloads

Med venlig hilsen

Sten Clod Poulsen
Chefkonsulent, cand. psych.